

POSTĘPOWANIE KARNE (SZP)

PRAWO DOWODOWE – CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA – ZAKAZY DOWODOWE

mgr Michał Basa

Katedra Postępowania Karnego WPAE Uwr

ISTOTA I POJĘCIE ZAKAZÓW DOWODOWYCH

POJĘCIE I ISTOTA ZAKAZÓW DOWODOWYCH

Normy zabraniające przeprowadzania dowodu w określonych warunkach lub stwarzające ograniczenia w pozyskiwaniu dowodów.

PRZYCZYNY WPROWADZENIA ZAKAZÓW DOWODOWYCH

Prawne ograniczenia zasady prawdy materialnej

Ochrona podstawowych wartości, takich jak wolność, godność, bezpieczeństwo, prywatność, zaufanie do organów państwa

KONSEKWENCJE NARUSZENIA ZAKAZÓW DOWODOWYCH

Informacje i ślady uzyskane wbrew zakazom dowodowym nie mogą stanowić dowodu
Eliminacja z procesu na podstawie art. 170 par. 1 pkt 1 k.p.k.

PODZIAŁ ZAKAZÓW DOWODOWYCH

Zupełne (innymi
słowy zakaz
dowodzenia –
zakaz dowodzenia
określonych
faktów):

Niezupełne:

- Względne – mogą być uchylone,
- Bezwzględne – nie mogą być uchylone

ZAKAZY DOWODOWE ZUPEŁNE

Zakaz ponownego dowodzenia przestępstwa (recydywa specjalna)

Zakaz dowodzenia prawa lub stosunku prawnego wbrew prawomocnemu orzeczeniu (art. 8 par. 2 k.p.k.)

Zakaz dowodzenia przebiegu narady i sposobu głosowania (art. 108 k.p.k.)

Zakaz dowodzenia treści zeznań przez świadka, który skorzystał z prawa do odmowy zeznań (art. 182 k.p.k.)

Zakaz dowodzenia okoliczności objętych ochroną gwarantowaną świadkowi koronnemu (art. 14 i n. u.ś.k.)

ZAKAZ PONOWNEGO DOWODZENIA PRZESTĘPSTWA

- **Art. 64. [Recydywa szczególna podstawowa i wielokrotna]**
- **§ 1.** Jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd może wymierzyć karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.
- **§ 2.** Jeżeli sprawca uprzednio skazany w warunkach określonych w § 1, który odbył łącznie co najmniej rok kary pozbawienia wolności i w ciągu 5 lat po odbyciu w całości lub części ostatniej kary popełnia ponownie umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, rozboju, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia, sąd wymierza karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane przestępstwo w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a może ją wymierzyć do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.
- **§ 3.** Przewidziane w § 1 lub 2 podwyższenie górnego ustawowego zagrożenia nie dotyczy zbrodni.
- **Art. 6. [Prawo do uzyskania informacji z Rejestru]**
- 1. Prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Rejestrze, przysługuje: 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sądom sprawującym w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości, w związku z prowadzonym postępowaniem;

ZAKAZ PONOWNEGO DOWODZENIA PRZESTĘPSTWA

- **Art. 413. [Treść]**

- § 1. Każdy wyrok powinien zawierać: 1) oznaczenie sądu, który go wydał, oraz sędziów, ławników, oskarżycieli i protokolanta;
- (...)
- 4) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu;
-

- **Art. 6. [Prawo do uzyskania informacji z Rejestru]**

- 1. Prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Rejestrze, przysługuje: 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) sądom sprawującym w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości, w związku z prowadzonym postępowaniem;

•

ZAKAZ DOWODZENIA PRAWA LUB STOSUNKU PRAWNEGO WBREW PRAWOMOCNEMU ORZECZENIU (ART. 8 PAR. 2 K.P.K.)

- **Art. 8. [Zasada samodzielności jurysdykcyjnej sądów]**
- **§ 2.** Prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są jednak wiążące.
- [**V KK 180/16, Związanie sądu karnego prawomocnym rozstrzygnięciem innego sądu karnego. - Wyrok Sądu Najwyższego**](#)
- LEX nr 2151448 - wyrok z dnia 19 października 2016 r.
- Prawomocne rozstrzygnięcie sądu karnego kształtuje prawo w stosunku do osoby, której sprawę rozpoznano i rozstrzygnięto. Takie rozstrzygnięcie w stosunku do tej osoby jest wiążące w myśl art. 8 § 2 k.p.k. dla każdego sądu.
- [**II AKa 206/13, Definicja orzeczenia konstytucyjnego a treść art. 8 § 2 k.p.k. - Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu**](#)
- LEX nr 1366148 - wyrok z dnia 7 sierpnia 2013 r.
- Za orzeczenie konstytucyjne można uznać tylko takie orzeczenie, które wywołuje skutek prawotwórczy w postaci całkowitej lub częściowej zmiany dotychczasowego stanu prawnego.
- [**II AKa 244/16, Kryteria przyjęcia istnienia zorganizowanej grupy przestępczej. Samodzielność jurysdykcyjna sądu karnego a decyzja organu podatkowego. - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie**](#)
- TEZA | **aktualna**
- Samodzielność jurysdykcyjna sądu karnego (art. 8 § 1 k.p.k.) nie uprawnia do dokonywania dowolnych ustaleń w zakresie obowiązku podatkowego. Skoro ustalenie istnienia tego obowiązku (bądź braku powinności) oraz wysokości podatków należy do organów skarbowych pod kontrolą sądu administracyjnego, to zapadające w odnośnym postępowaniu decyzje należy traktować jako rozstrzygnięcia "kształtujące stosunek prawny" (art. 8 § 2 k.p.k.) i uznawać za wiążące w postępowaniu karnym.

ZAKAZ DOWODZENIA PRZEBIEGU NARADY I SPOSOBU GŁOSOWANIA (ART. 108 K.P.K.)

- **Art. 108. [Zasada tajności narady i głosowania]**
- **§ 1.** Przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem jest tajny, a zwolnienie od zachowania w tym względzie tajemnicy nie jest dopuszczalne.
- **§ 2.** Podczas narady i głosowania oprócz członków składu orzekającego może być obecny jedynie protokolant, chyba że przewodniczący uzna jego obecność za zbędną.

ZAKAZ DOWODZENIA TREŚCI ZEZNAŃ PRZEZ ŚWIADKA, KTÓRY SKORZYSTAŁ Z PRAWA DO ODMOWY ZEZNAŃ (ART. 182 K.P.K.)

- [II AKa 218/17, Ujawnienie zeznań osoby, która skorzystała z prawa ich odmowy na podstawie art. 182 § 1 k.p.k. Zakres prawa do odmowy zeznań przysługującego na podstawie art. 182 § 1 k.p.k. - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku](#)
- LEX nr 2463384 - wyrok z dnia 30 stycznia 2018 r.
- **Ujawnienie zeznań osoby, która skorzystała z prawa ich odmowy na podstawie art. 182 § 1 k.p.k. jest niedopuszczalne**, jeżeli zeznania te dotyczą oskarżonego w stosunku do którego odmowa taka nie przysługuje - lecz w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na sytuację procesową oskarżonego, wobec którego świadek skorzystał z przysługującego mu uprawnienia.

ZAKAZ DOWODZENIA TREŚCI ZEZNAŃ PRZEZ ŚWIADKA, KTÓRY SKORZYSTAŁ Z PRAWA DO ODMOWY ZEZNAŃ (ART. 182 K.P.K.)

- **Art. 391. [Warunki odczytania protokołów zeznań]**
- **§ 1.** Jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio albo oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta, albo przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania, albo nie stawiał się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub przewodniczący zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 350a, a także wtedy, gdy świadek zmarł, wolno odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

ZAKAZ DOWODZENIA OKOLICZNOŚCI
OBJĘTYCH OCHRONĄ GWRANTOWANĄ
ŚWIADKOWI KORONNEMU)ART. 14 I N. U.Ś.K.)

- **Art. 14. [Program ochrony świadka koronnego]**

- I. W razie zagrożenia życia lub zdrowia świadka koronnego lub osoby dla niego najbliższej w rozumieniu przepisów [Kodeksu karnego](#), mogą być oni objęci ochroną osobistą, a także uzyskać pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu lub zatrudnienia, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach można wydać im dokumenty umożliwiające używanie innych niż własne danych osobowych, w tym uprawniające do przekroczenia granicy państwowej, jak również mogą uzyskać inną formę pomocy, a zwłaszcza przeprowadzenie zabiegu chirurgicznego usuwającego charakterystyczne elementy wyglądu lub operacji plastycznej.

ZAKAZY DOWODOWE NIEZUPEŁNE BEZWZGLĘDNE

zakaz substytuowania zeznań lub wyjaśnień treścią zapisków, notatek lub pism (art. 174 k.p.k.)

zakaz stosowania niedopuszczalnych metod przesłuchania (art. 171 k.p.k.)

Korzystanie z Poligrafu bez zgody osoby objętej badaniem (art. 192a i 199a k.p.k.)

Tajemnica obrończa i tajemnica spowiedzi (art. 178 k.p.k.)

Zakaz wykorzystania określonych oświadczeń oskarżonego (art. 199 k.p.k.)

Zakaz wykorzystania przy przesłuchaniu oskarżonego jego zeznań złożonych uprzednio w charakterze świadka (art. 389 par. 1 w zw. z art. 391 par. 2 k.p.k.)

Zakaz powoływani na biegłych osób, o których mowa w art. 196 k.p.k.

ZAKAZ SUBSTYTUOWANIA ZEZNAŃ LUB WYJAŚNIEŃ TREŚCIĄ ZAPISKÓW, NOTATEK LUB PISM (ART. 174 K.P.K.)

Art. 174. [Niedopuszczalność zastępowania wyjaśnień lub zeznań]

- Dowodu z wyjaśnień oskarżonego lub z zeznań świadka nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych.
- "Wszelkiego rodzaju pisma i zapiski, mające zastąpić zeznania świadka lub wyjaśnienia oskarżonego, złożone poza rozprawą nie w formie protokołu i bez gwarancji swobodnej wypowiedzi oraz możliwości wyjaśnienia sprzeczności nie mają waloru dowodowego i nie mogą zastępować dowodu z wyjaśnień oskarżonego albo dowodu z zeznań świadka" (wyr. SN z 21.9.1972 r., IV KR 128/72, OSNKW 1973, Nr 7–8, poz. 99).
- - → **wyraz ochrony zasady bezpośredniości**

ZAKAZ SUBSTYTUOWANIA ZEZNAŃ LUB WYJAŚNIEŃ TREŚCIĄ ZAPISKÓW, NOTATEK LUB PISM (ART. 174 K.P.K.)

- → Z treści normy z art. 174 KPK wyprowadza się również **zakaz substytuowania dowodu z zeznań świadka lub wyjaśnień oskarżonego zeznaniami przesłuchującego**. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd o niedopuszczalności zastępczego wykorzystania w takiej sytuacji zeznań osoby przesłuchującej opartych na pamięci i subiektywnym relacjonowaniu wypowiedzi osoby przesłuchiwanej
- *Niedopuszczalne jest zastępowanie dowodu z protokołu wyjaśnień oskarżonego zeznaniami osoby go przesłuchującej. (...) Protokół przesłuchania pełni funkcje gwarancyjne, jego treść poświadczają podpisy osób uczestniczących w tej czynności, czego relacja przesłuchującego nie zapewnia, nie jest też wolna od subiektywizmu, a zwłaszcza od zarzutu dążenia do realizacji własnego interesu procesowego. **Odmienny pogląd prowadziłby do uznania za równorzędne dowodowi z wyjaśnień oskarżonego zeznań policjanta, który go przesłuchiwał nieformalnie albo zgola z nim rozmawiał**" (wyr. SA w Krakowie z 14.9.2006 r., II AKa 123/06*

CO WOLNO NA PODSTAWIE NOTATKI URZĘDOWEJ?

- Nie ma natomiast zakazu przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza Policji, który dokonał czynności rozpytania i sporządził z niej notatkę urzędową. Brak jest przeszkód, aby treść notatki urzędowej, czy zeznania osoby ją sporządzającej, wykorzystać dowodowo **obok wyjaśnień oskarżonej celem potwierdzenia i uzupełnienia oryginalnych zeznań i wyjaśnień**, jeśli tym zeznaniom lub wyjaśnieniom nie przeczą albo w celu weryfikacji tych wyjaśnień lub zeznań, gdy zachodzi konieczność wyjaśnienia różnic między treścią wyjaśnień lub zeznań, ale z tym zastrzeżeniem, że nie można odmówić wiary wyjaśnieniom lub zeznaniom i dokonać ustaleń faktycznych w oparciu o treść notatki urzędowej lub na podstawie dowodu z zeznań

ZAKAZ STOSOWANIA NIEDOPUSZCZALNYM METOD PRZESŁUCHANIA (ART. 171 K.P.K.)

- **Art. 171 [Tryb przesłuchiwania, prawo zadawania pytań]**
- § 1. Osobie przesłuchiwanej należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach określonych celem danej czynności, a dopiero następnie można zadawać pytania zmierzające do uzupełnienia, wyjaśnienia lub kontroli wypowiedzi.
- § 2. Prawo zadawania pytań mają, oprócz organu przesłuchującego, strony, obrońcy, pełnomocnicy oraz biegli. Pytania zadaje się osobie przesłuchiwanej bezpośrednio, chyba że organ przesłuchujący zarządzi inaczej.
- § 3. Jeżeli osoba przesłuchiwana nie ukończyła 15 lat, czynności z jej udziałem powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzone w obecności przedstawiciela ustawowego lub faktycznego opiekuna, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie.

ZAKAZ STOSOWANIA NIEDOPUSZCZALNYM METOD PRZESŁUCHANIA (ART. 171 K.P.K.)

- **Art. 171 [Tryb przesłuchiwania, prawo zadawania pytań]**
- § 4. Nie wolno **zadawać pytań sugerujących osobie przesłuchiwanej treść odpowiedzi.**
- § 5. Niedopuszczalne jest:
 - **1) wpływanie na wypowiedzi osoby przesłuchiwanej za pomocą przymusu lub groźby bezprawnej;**
 - **2) stosowanie hipnozy** albo środków chemicznych lub technicznych wpływających na procesy psychiczne osoby przesłuchiwanej albo **mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji jej organizmu w związku z przesłuchaniem.**
- § 6. Organ przesłuchujący uchyła pytania określone w § 4, jak również pytania nieistotne.
- § 7. Wyjaśnienia, zeznania oraz oświadczenia złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi lub uzyskane wbrew zakazom wymienionym w § 5 **nie mogą stanowić dowodu.**

ZAKAZ STOSOWANIA NIEDOPUSZCZALNYM METOD PRZESŁUCHANIA (ART. 171 K.P.K.)

Konieczność zagwarantowania swobody wypowiedzi → stanu, w którym przesłuchiwany zachowuje pełną, nieskrępowaną możliwość formułowania oświadczeń zgodnie ze swoją wolą,

Żadne ograniczenia nie są dopuszczalne !

Ograniczenie swobody wypowiedzi może stanowić naruszenie art. 3 EKPC (zasada humanitarnego traktowania)

KONWENCYJNE ZAKAZY DOWODOWE *SENSU STRICTO*

Niedopuszczalność dowodowego wykorzystania oświadczeń uzyskanych od osobowego źródła dowodu przy użyciu **tortur**

Niedopuszczalność dowodowego wykorzystania oświadczeń uzyskanych wskutek **niehumanitarnego traktowania**

Niedopuszczalność dowodowego wykorzystania dowodów innych niż osobowe przy użyciu tortur

KORZYSTANIE Z POLIGRAFU BEZ ZGODY OSOBY OBJĘTEJ BADANIEM (ART. 192A I 199A K.P.K.)

Art. 192a [Pobranie materiału w celu eliminacyjnym; rozpytanie wariograficzne]

- § 1. W celu **ograniczenia kręgu osób podejrzanych** lub **ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów** można pobrać odciski daktyloskopijne, wymaz ze śluzówki policzków, włosy, ślinę, próby pisma, zapach, wykonać fotografię osoby lub dokonać utrwalenia głosu. Po wykorzystaniu w sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia, pobrany lub utrwalony materiał zbędny dla postępowania należy niezwłocznie usunąć z akt i zniszczyć.
- § 2. W wypadkach, o których mowa w § 1, za zgodą osoby badanej **biegły może również zastosować środki techniczne mające na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu tej osoby.**
- § 3. Badania i czynności, o których mowa w § 1 i [art. 192 § 1](#), wykonuje się odpowiednio w warunkach i w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie [art. 74 § 4](#).

Warunki przeprowadzenia badania wariograficznego

Zgoda osoby badanej

wyniki badania wariograficznego, które okazały się zbędne dla postępowania, powinny zostać niezwłocznie usunięte z akt sprawy i zniszczone

cel: kręgu osób podejrzanych lub ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów

Badania wchodzą w grę wchodzą one w rachubę **tylko w postępowaniu przygotowawczym in rem**, w odniesieniu do osób potencjalnie podejrzanych, czyli osób znajdujących się w większej grupie, co do której wstępna wersja zakłada możliwość występowania w niej faktycznego sprawcy przestępstwa

KORZYSTANIE Z POLIGRAFU BEZ ZGODY OSOBY OBJĘTEJ BADANIEM (ART. 192A I 199A K.P.K.)

Art. 199a [Badanie wariograficzne]

Stosowanie w czasie badania przez biegłego środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu badanej osoby **możliwe jest wyłącznie za jej zgodą**. Przepisu art. 199 nie stosuje się.

- art. 199a k.p.k. nie dotyczy przesłuchania **a jedynie sposobu przeprowadzania badania przez biegłego w ramach zleconej mu ekspertyzy**
- przeprowadzone w ramach ekspertyzy badanie przy użyciu poligrafu może dotyczyć podejrzanego (oskarżonego) oraz świadka, z tym że w trakcie ekspertyzy nie pełnią oni swoich ról procesowych, ponieważ nie są przesłuchiwanymi,
- **Warunek** – zgoda osoby badanej,
- konsekwencją uzyskania zgody na przeprowadzenia badania i stosowanie przez biegłego środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu jest uchylenie zakazu z art. 199 KPK poprzez przyjęcie, że wypowiedzi oskarżonego dotyczące zarzucanemu czynu mogą stanowić dowód co do winy

KORZYSTANIE Z POLIGRAFU BEZ ZGODY OSOBY OBJĘTEJ BADANIEM (ART. 192A I 199A K.P.K.)

- konsekwencją uzyskania zgody na przeprowadzenia badania i stosowanie przez biegłego środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu jest uchylenie zakazu z art. 199 KPK poprzez przyjęcie, że wypowiedzi oskarżonego dotyczące zarzucanemu czynu mogą stanowić dowód w sprawie
- **Badanie to dowodzi wyłącznie tego, jaka była reakcja oskarżonego na zadawane mu pytania**, więc powinno w zależności od poczynionych ustaleń stanowić **impuls do przeprowadzenia dalszych czynności dowodowych** w celu zweryfikowania informacji uzyskanych w trakcie badania poligraficznego (wyr. SA w Łodzi z 7.12.2016 r., II AKa 157/16, Legalis; post. SN z 25.8.2015 r., III KK 51/15, Legalis; post. SN z 17.6.2015 r., V KK 113/15, Legalis; wyr. SA w Gdańsku z 5.11.2014 r., II AKa 363/14, Legalis; wyr. SA we Wrocławiu z 13.8.2013 r., II AKa 235/13, Legalis; wyr. SN z 4.12.2013 r., III KK 273/13, Legalis),
- Nie jest dowodem sprawstwa i winy, nie weryfikuje prawdziwości wyjaśnień oskarżonego !

TAJEMNICA OBROŃCZA I TAJEMNICA SPOWIEDZI (ART. 178 K.P.K.)

Art. 178 [Zakaz dowodowy] Nie wolno przesłuchiwać jako świadków:

- 1) obrońcy albo adwokata lub radcy prawnego działającego na podstawie [art. 245 § 1](#), co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę;
- 2) duchownego co do faktów, o których dowiedział się przy spowiedzi.

(1) Zakaz przesłuchania w charakterze świadka obrońcy albo adwokata działającego na podstawie art. 245 § 1 KPK, co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę oraz

(2) Zakaz przesłuchania w charakterze świadka duchownego, co do faktów, o których dowiedział się przy spowiedzi.

TAJEMNICA OBROŃCZA I TAJEMNICA SPOWIEDZI (ART. 178 K.P.K.)

→ Dotyczy zarówno obrońcy, jak i adwokata czy radcy prawnego, który udziela pomocy zatrzymanemu,

→ adwokat, czy mocodawca nie jest dysponentem tajemnicy objętej zakezem

→ tajemnica spowiedzi obowiązuje także wówczas, gdy duchowny nie uzyskał jeszcze według prawa danego związku wyznaniowego uprawnienia do prowadzenia spowiedzi, a zatem według przepisów wewnętrznych spowiedź z jego udziałem byłaby nieważna,

→ zakaz dowodowy uniemożliwiający przesłuchanie nie uchyla obowiązku stawienia obrońcy, adwokata lub radcy prawnego oraz duchownego

ZAKAZ WYKORZYSTANIA OKREŚLONYCH OŚWIADCZEŃ OSKARŻONEGO (ART. 199 K.P.K.)

- Art. 199 [Zakaz dowodowy]
- Złożone **wobec biegłego albo wobec lekarza** udzielającego pomocy medycznej **oświadczenia oskarżonego**, dotyczące zarzucanego mu czynu, **nie mogą stanowić dowodu.**

→ powyższy zakaz stanowi gwarancję ochrony zaufania, jako podstawy relacji oskarżonego pacjenta z lekarzem udzielającym mu pomocy medycznej, natomiast w stosunku do biegłego – zagwarantowanie, aby uzyskał on jak najwartościowsze i pełne informacje dla sporządzenia przez siebie opinii

ZAKAZ WYKORZYSTANIA PRZY PRZESŁUCHANIU
OSKARŻONEGO JEGO ZEZNAŃ ZŁOŻONYCH UPRZEDNIO
W CHARAKTERZE ŚWIADKA (ART. 389 PAR. 1 W ZW. Z ART.
391 PAR. 2 K.P.K.)

Art. 389 [Odczytanie protokołów wyjaśnień]

§ 1. Jeżeli oskarżony nie stawiał się na rozprawę, odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, **wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego** w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.

**ZAKAZ WYKORZYSTANIA PRZY PRZESŁUCHANIU
OSKARŻONEGO JEGO ZEZNAŃ ZŁOŻONYCH UPRZEDNIO
W CHARAKTERZE ŚWIADKA (ART. 389 PAR. 1 W ZW. Z ART.
391 PAR. 2 K.P.K.)**

- **Art. 391 [Odczytanie protokołów zeznań]**
- § 1. Jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio albo oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta, albo przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania, albo nie stawiał się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub przewodniczący zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 350a, a także wtedy, gdy świadek zmarł, wolno odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę.
- (...)
- § 2. W warunkach określonych w § 1, a także w wypadku określonym w [art. 182 § 3](#), wolno również odczytywać na rozprawie **protokoły złożonych poprzednio przez świadka wyjaśnień w charakterze oskarżonego.**
- § 3. Przepis [art. 389 § 2](#) stosuje się odpowiednio.

ZAKAZ WYKORZYSTANIA PRZY PRZESŁUCHANIU
OSKARŻONEGO JEGO ZEZNAŃ ZŁOŻONYCH UPRZEDNIO
W CHARAKTERZE ŚWIADKA (ART. 389 PAR. 1 W ZW. Z ART.
391 PAR. 2 K.P.K.)

→ przy przesłuchiwanie na rozprawie oskarżonego wolno, w sytuacjach w tym przepisie opisanych, odczytywać jedynie protokoły jego wcześniejszych wyjaśnień i nie jest dopuszczalne odczytywanie wówczas tego, co powiedział on poprzednio jako świadek (zob. wyr. SN z 20.8.1970 r.),

ZAKAZ POWOŁYWANI NA BIEGŁYCH OSÓB, O KTÓRYCH MOWA W ART. 196 K.P.K.

- **Art. 196 [Wyłączenia]**
- § 1. Nie mogą być biegłymi osoby wymienione w [art. 178](#), [182](#) i [185](#) oraz osoby, do których odnoszą się odpowiednie przyczyny wyłączenia wymienione w [art. 40 § 1 pkt 1–3 i 5](#), osoby powołane w sprawie w charakterze świadków, a także osoby, które były świadkiem czynu.
- § 2. Jeżeli ujawnią się przyczyny wyłączenia biegłego wymienione w § 1, wydana przez niego opinia nie stanowi dowodu, a na miejsce biegłego wyłączonego powołuje się innego biegłego.
- § 3. Jeżeli ujawnią się powody osłabiające zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłego albo inne ważne powody, powołuje się innego biegłego.

•

OSOBY, KTÓRYCH NIE MOŻNA POWOŁAĆ DO PEŁNIENIA FUNKCJI BIEGŁEGO

Osoby, co do których odnoszą się niektóre przyczyny powodujące wyłączenie sędziego (art. 40 par. 1 pkt 1 -3 i 5 k.p.k.),

obrońca, jak również adwokat udzielający pomocy zatrzymanemu w zakresie faktów, o których dowiedzieli się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę (art. 178 pkt 1 KPK)

duchowny, co do faktów, o których dowiedział się przy spowiedzi (art. 178 pkt 2 KPK)

osoby najbliższe dla oskarżonego, a zatem osoby określone w art. 115 § 11 KK (art. 182 § 1 KPK)

osoby, które w innej toczącej się sprawie są oskarżone o współudział w przestępstwie objętym postępowaniem (art. 182 § 1 i 3 KPK)

osoby, które pozostają z oskarżonym w szczególnie bliskim stosunku osobistym (art. 185 KPK) *[wyłączenie bycia biegłym następuje już w momencie ujawnienia się szczególnie bliskiego stosunku osobistego z oskarżonym, bez potrzeby wydawania formalnej decyzji przez organ w tym zakresie, a nie w momencie zwolnienia z obowiązku złożenia zeznań]*

ZAKAZY DOWODOWE NIEZUPEŁNE WZGLĘDNE

Zakaz dotyczący informacji niejawnych o klauzuli „tajne” i „ściśle tajne” (art. 179 par. 1 k.p.k.)

Zakaz dotyczący informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” i „poufne” (art. 180 par. 1 k.p.k.)

Zakaz dotyczący tajemnicy zawodowej i funkcyjnej (art. 180 par. 1 i 2 k.p.k.)

Zakaz uzyskiwania informacji od świadka, który uzyskał zwolnienie z obowiązku złożenia zeznań na podstawie art. 185 k.p.k.

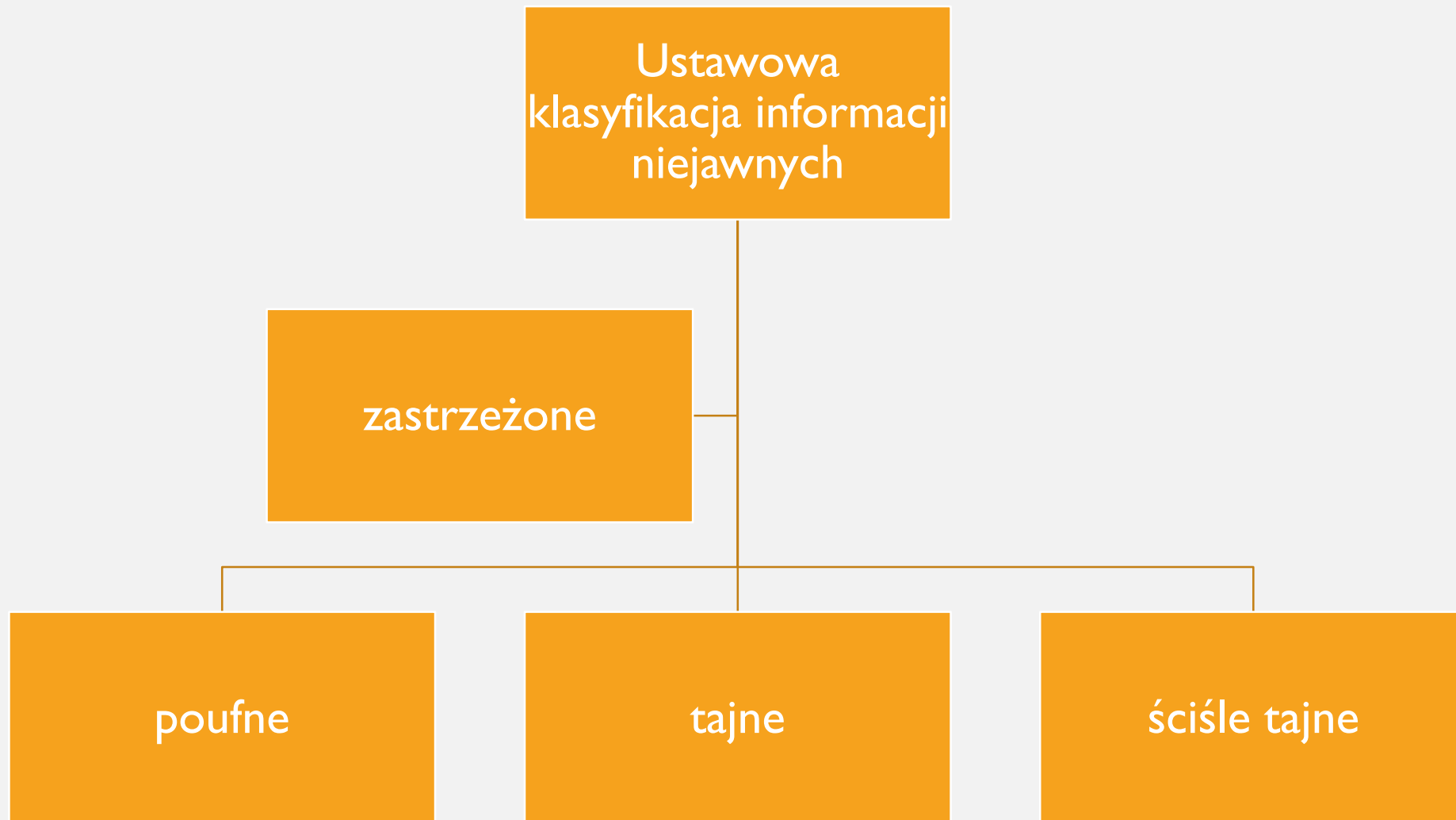
Zakaz przesłuchania świadka, który skorzystał z prawa do odmowy odpowiedzi na pytania (art. 183 k.p.k.)

Zakaz dowodowego wykorzystania materiału uzyskanego z podsłuchu procesowego lub pozaprocessowego w zakresie, w jakim wykroczone poza wskazane w postanowieniu o jego zarządzeniu granice

ZAKAZ DOTYCZĄCY INFORMACJI NIEJAWNYCH O KLAUZULI „TAJNE” I „ŚCIŚLE TAJNE” (ART. 179 PAR. I K.P.K.)

- **Art. 179 [Informacje niejawne]**
- § 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko **po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony.**
- § 2. Zwolnienia wolno **odmówić tylko wtedy, gdyby złożenie zeznania wyrządzić mogło poważną szkodę państwu.**
- § 3. Sąd lub prokurator może zwrócić się do właściwego naczelnego organu administracji rządowej o zwolnienie świadka od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej.
- Informacją niejawną są informacje, których nieuprawnione ujawnienie spowodowałoby, lub mogłoby spowodować, szkody dla Rzeczypospolitej Polskiej, albo których ujawnienie byłoby z punktu widzenia jej interesów niekorzystne, także w trakcie ich opracowywania oraz niezależnie od formy i sposobu ich wyrażania (art. 1 ust. 1 OchrInfU, tj. z 6.7.2016 r., Dz.U. z 2018 r. poz. 412 ze zm.).
- → klauzula tajności jest nadawana na mocy decyzji organu uprawnionego

ZAKAZ DOTYCZĄCY INFORMACJI NIEJAWNYCH O KLAUZULI „TAJNE” I „ŚCIŚLE TAJNE” (ART. 179 PAR. 1 K.P.K.)

ZAKAZ DOTYCZĄCY INFORMACJI NIEJAWNYCH O KLAUZULI „TAJNE” I „ŚCIŚLE TAJNE” (ART. 179 PAR. 1 K.P.K.)

Podmiot uprawniony do
zwolnienia z tajemnicy

Kierownik jednostki
wymienionej w
ustawie o ochronie
informacji niejawnych
(np. szef CBA)

Odmowa naczelnego organu
administracji rządowej ma
charakter ostateczny

W sytuacji gdy wiadomości
objęte klauzulą tajności "ściśle
tajne" lub "tajne" posiada
oskarżony, może je w ramach
wyjaśnień przekazać bez
konieczności uzyskania zgody na
ich ujawnienie przez właściwy
organ przełożony

ZAKAZ DOTYCZĄCY INFORMACJI NIEJAWNYCH O KLAUZULI „ZASTRZEŻONE” I „POUFNE” (ART. 180 PAR. 1 K.P.K.)

- **Art. 180 [Tajemnica służbowa i zawodowa]**
- § 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności **„zastrzeżone” lub „poufne” lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji** mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że **sąd lub prokurator dla dobra wymiaru sprawiedliwości** zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie.
- → Przez **tajemnicę związaną z wykonywaniem zawodu lub funkcji** rozumie się te wszystkie wiadomości, które zostały uzyskane w związku z wykonywanym zawodem lub pełnioną funkcją i które wedle wewnętrznych przepisów są objęte tajemnicą
- → Tajemnice te uregulowane są w kilkudziesięciu ustawach i rozporządzeniach dotyczących wykonywania poszczególnych zawodów lub odnoszących się do wybranych aspektów życia publicznego, wskazując choćby tajemnicę: sędziowską, prokuratorską, komorniczą, pielęgniarскую i położniczą, ~~bankową~~, autorską, geologiczną, maklerską czy nawet dawcy krwi

WARUNKI ZWALNIANIA Z TAJEMNICY

postanowienie

Prokuratora:

(w postępowaniu przygotowawczym)
– zaskarżalne do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 465 par. 2 k.p.k.)

Postanowienie

Sądu:

(w postępowaniu jurysdykcyjnym – zaskarżalne do sądu odwoławczego)

ZAKAZ DOTYCZĄCY SZCZEGÓLNYCH TAJEMNIC ZAWODOWYCH

- **Art. 180 [Tajemnica służbowa i zawodowa]**
- § 2. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuraturii Generalnej, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą **tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości**, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie **decyduje sąd**, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

TAJEMNICE „KWALIFIKOWANE”

notarialna

adwokacka

Radcy
prawnego

Doradcy
podatkowego

lekarska

statystyczna

Prokuratorii
Generalnej *

TAJEMNICA NOTARIALNA

- **Art. 18 [Tajemnica]**

- § 1. Notariusz jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności notarialne.
- § 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także **po odwołaniu notariusza.**
- § 3. **Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy notariusz składa zeznania jako świadek przed sądem,** chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo ważnemu interesowi prywatnemu. W tych wypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić notariusza Minister Sprawiedliwości.
- § 4. Obowiązek zachowania tajemnicy nie dotyczy informacji:
 - 1) udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
 - 2) przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału I I a działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. [poz. 800](#), z późn. zm.²⁾)
- - w zakresie określonym tymi przepisami.

TAJEMNICA ADWOKACKA

- **Art. 6 [Tajemnica zawodowa]**
- 1. Adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej.
- 2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej **nie może być ograniczony w czasie.**
- 3. **Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.**
- 4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji:
 - 1) udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
 - 2) przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału I I a działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. [poz. 900](#), [924](#) i [1018](#))
- - w zakresie określonym tymi przepisami.

•

TAJEMNICA RADCOWSKA

- **Art. 3 [Kwalifikacje; tajemnica zawodowa]**
- 1. Zawód radcy prawnego może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.
- 2. Radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.
- 3. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.
- 4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.
- 5. Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.
- 6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji:
 - 1) udostępnianych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
 - 2) przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału I I a działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. [poz. 900](#), z późn. zm.¹⁾)
- - w zakresie określonym tymi przepisami.

TAJEMNICA ADWOKACKA I RADCOWSKA

- *"zwolnienie z tajemnicy zawodowej adwokata musi dotyczyć konkretnych okoliczności, o których świadek ma zeznawać. Brak oznaczenia ich sprawiałby, że zwolnienie byłoby carte blanche dla organów ścigania, które mogłyby dowolnie korzystać z wiedzy świadka, obchodząc odnośne ograniczenia"*
- post. SA w Krakowie z 21.4.2010 r., [II AKz 129/10](#), KZS 2010, Nr 5, poz. 36; post. SA w Krakowie z 19.3.2009 r., [II AKz 64/09](#), OSA 2012 Nr 10, poz. 37, s. 15).
- *Ponieważ zwolnienie w trybie art. 180 § 2 KPK nie może być furtką dla organów ścigania do korzystania z wiedzy świadka bez ograniczeń, organ powinien najpierw przesłuchać adwokata (też radcę prawnego) dla poczynienia dla prawidłowych ustaleń w przedmiocie zakresu ewentualnego zwolnienia z tajemnicy zawodowej*
- zob. co do radcy prawnego post. SA w Katowicach z 17.2.2016 r., [II AKz 64/16](#), Legalis

POZORNA NIEZGODNOŚĆ K.P.K. Z PRZEPISAMI KORPORACYJNYMI – WYR. TK Z 22 LISTOPADA 2004 R. SK 64/03

- Tak więc Trybunał Konstytucyjny stwierdza przede wszystkim bezpodstawność zarzutu niejasnej relacji między art. 3 ust. 5 ustawy o radcach prawnych i art. 180 § 2 KPK. Podstawowe reguły rozumowania prawniczego pozwalają bowiem odczytać zachodzący między tymi normami stosunek jako relację *lex generalia - lex specialis*. Zdaniem Trybunału wątpliwości w tej kwestii mogły zachodzić na tle dawnego Kodeksu postępowania karnego, który w art. 163 (odpowiednik art. 180 KPK) mówił ogólnie o tajemnicy "związanej z wykonywaniem zawodu". Nawet wówczas jednak przyjmowano, że przepis ten stanowi unormowanie szczególne wobec art. 6 ustawy o adwokaturze statuującego tajemnicę zawodową i uznawano, że "upatrywanie w art. 6 p. o a. przepisu uchylającego stosowanie art. 163 KPK wobec adwokatów opiera się na błędzie w rozumowaniu"
- Tym bardziej na tle aktualnego stanu prawnego nieuzasadnione byłyby jakiekolwiek wątpliwości co do stosunku art. 3 ustawy o radcach prawnych do art. 180 § 2 KPK, skoro ten ostatni przepis wprost stanowi o zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy radcy prawnego. Ponadto, Trybunał zwraca uwagę, że - skoro radcy prawni "trafili" do art. 180 § 2 KPK dopiero w wyniku nowelizacji z 2000 r. - między analizowanymi normami zachodzi też relacja *lex posterior-lex anterior*.

TAJEMNICA LEKARSKA

- **Art. 40 [Tajemnica informacji]**
- 1. Lekarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.
- 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy:
 - 1) tak stanowią ustawy;
 - (...)szereg innych przypadków uzasadnionych z medycznego punktu widzenia
- 2a. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 4, zakres ujawnienia tajemnicy może określić pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy.

TAJEMNICA LEKARSKA

- **Art. 40 [Tajemnica informacji]**
- 3. **Lekarz**, z zastrzeżeniem sytuacji, o których mowa w ust. 2 pkt 1-5, **jest związany tajemnicą również po śmierci pacjenta, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi osoba bliska** w rozumieniu [art. 3 ust. 1 pkt 2](#) ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Osoba bliska wyrażająca zgodę na ujawnienie tajemnicy może określić zakres jej ujawnienia, o którym mowa w ust. 2a.
- 3a. Zwolnienia z tajemnicy lekarskiej, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeśli ujawnieniu tajemnicy sprzeciwi się inna osoba bliska w rozumieniu [art. 3 ust. 1 pkt 2](#) ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta **lub sprzeciwił się temu, zgodnie z art. 14 ust. 4 tej ustawy, pacjent za życia**, z zastrzeżeniem ust. 3b i 3c. Sprzeciw dołącza się do dokumentacji medycznej pacjenta.
- (...)

TAJEMNICA DZIENNIKARSKA

- **Art. 15 [Tajemnica dziennikarska]**
- 1. Autorowi materiału prasowego przysługuje prawo zachowania w tajemnicy swego nazwiska.
- 2. Dziennikarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy:
 - 1) danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również innych osób udzielających informacji opublikowanych albo przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nieujawnianie powyższych danych;
 - 2) wszelkich informacji, których ujawnienie mogłoby naruszać chronione prawem interesy osób trzecich.
- 3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, dotyczy również innych osób zatrudnionych w redakcjach, wydawnictwach prasowych i innych prasowych jednostkach organizacyjnych.

•

TAJEMNICA DZIENNIKARSKA

- **Art. 180 [Tajemnica służbowa i zawodowa]**
- (...)
- § 3. Zwolnienie dziennikarza od obowiązku zachowania tajemnicy nie może dotyczyć danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również identyfikację osób udzielających informacji opublikowanych lub przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nieujawnianie powyższych danych. (**tzw. tajemnica anonimat**)
- § 4. Przepisu § 3 nie stosuje się, jeżeli informacja dotyczy przestępstwa, o którym mowa w [art. 240 § 1](#) Kodeksu karnego. (***karalne niezawiadomienie o przestępstwie***)
- § 5. **Odmowa przez dziennikarza ujawnienia danych, o których mowa w § 3, nie uchyla jego odpowiedzialności za przestępstwo, którego dopuścił się publikując informację.**

- **Art. 240. [Karalne niezawiadomienie o przestępstwie]**
- **§ 1.** Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120-124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

•

WARUNKI ZWOLNIENIA Z TAJEMNICY

niezbędność dla dobra
wymiaru
sprawiedliwości

- (zwolnienie z tajemnicy stanowi wyjątek, co oznacza, że jego przesłanki powinny być interpretowane ściśle i każdorazowo zachodzi konieczność uzasadnienia skorzystania z regulacji wyjątkowej; niezbędność ta oznacza niemożliwość dokonania ustaleń przy pomocy innych środków dowodowych, przy jednoczesnym wyczerpaniu istniejących w danej sprawie źródeł dowodowych, przy czym dotyczy **istotnego faktu**).

okoliczność nie może
być ustalona na
podstawie innego
dowodu

- (brak innych środków dowodowych, które pozwoliłyby na ustalenie okoliczności objętych tajemnicą)

PROBLEMATYKA TZW. „DOWODÓW NIELEGALNYCH”

Dowód nielegalny – dowód uzyskany wbrew przepisom prawa, zwłaszcza wbrew zakazom dowodowym

Dowód zebrany w sposób sprzeczny z ustawą – dowód zgromadzony w sposób sprzeczny z prawem procesowym (niezgodny z przepisami o poszukiwaniu, gromadzeniu i przewożeniu dowodów); wynikającymi nie tylko z k.p.k., ale także innych ustaw i aktów prawnych wyższego rzędu.

PROBLEMATYKA TZW. „DOWODÓW NIELEGALNYCH”

**Dowody nielegalne
bezpośrednio**

**Dowody nielegalne
pośrednio**

PROBLEMATYKA TZW. „DOWODÓW NIELEGALNYCH”

- Dowodu nie można uznać za niedopuszczalny wyłącznie na tej podstawie, że został uzyskany z naruszeniem przepisów postępowania lub za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego, chyba że dowód został uzyskany w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych, w wyniku: zabójstwa, umyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności.

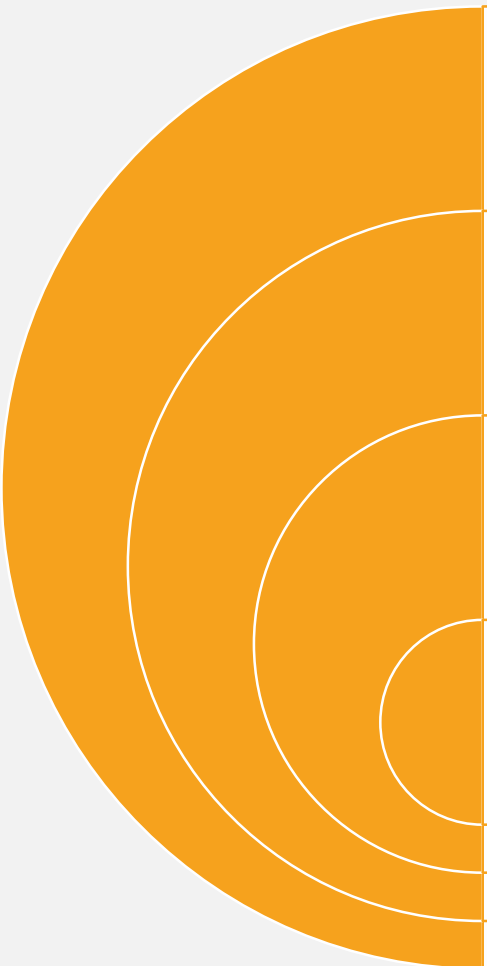
PROBLEMATYKA TZW. „DOWODÓW NIELEGALNYCH”

- **Art. 168a [Dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego]**
- Dowodu nie można uznać za niedopuszczalny wyłącznie na tej podstawie:
 - że został uzyskany z naruszeniem przepisów postępowania
 - za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego,
 - (chyba że)
 - w wyniku: zabójstwa, umyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności. → wtedy jest nielegalny
- (podmioty nieinstytucjonalnymi)
 - (chyba że)
 - dowód został uzyskany w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych,
- (podmioty instytucjonalne)

PROBLEMATYKA TZW. „DOWODÓW NIELEGALNYCH”

- → nowy art. 168a KPK stanowi wyraz swoistego kompromisu pomiędzy tymi dwiema przeciwstawnymi tendencjami, tj. **całkowitego wyłączenia** a **całkowitego przyzwolenia na pozyskiwanie dowodów z naruszeniem ustawy** i ustanawia zasadę generalnej dopuszczalności dowodów pozyskanych za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 KK lub z naruszeniem przepisów postępowania, z wyjątkiem sytuacji uzyskania takiego dowodu w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych, a także uzyskania takiego dowodu w wyniku zabójstwa, w wyniku umyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu lub w wyniku pozbawienia wolności

KATEGORIE DOWODÓW OBJĘTYCH ZAKAZEM

(1) dowód uzyskany z naruszeniem przepisów postępowania w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych.

(2) dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w [art. 1 § 1 KK](#) w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych;

(3) dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w [art. 1 § 1 KK](#) i z naruszeniem przepisów postępowania w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych;

(4) dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w [art. 1 § 1 KK](#) (i z naruszeniem przepisów postępowania), w wyniku: zabójstwa, umyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności

ŹRÓDŁA:

1. S. Waltoś, *Proces karny : zarys systemu*, Warszawa 2009,
2. J. Skorupka (red.), *Proces karny*, Warszawa 2018,
3. J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego : komentarz*, Warszawa 2018,
4. K. Dudka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2018,
5. R.A. Stefański, S. Zabłocki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, Warszawa 2017.